

מסכת פסחים

פרק ד

א. מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות, אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין, נותנין עליו חמרי מקום שיצא משם וחמרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם, מפני המחלקת:

ב. כיוצא בו, המוליך פרות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו, או ממקום שלא כלו למקום שכלו, חייב לבער. רבי יהודה אומר, אומרים לו, צא וקבא לך אף אפה:

ג. מקום שנהגו למכור בהמה דקה לגוים, מוכרין. מקום שנהגו שלא למכור, אין מוכרין. ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה, עגלים וסוּחִים ושלמין ושבירין. רבי יהודה מתיר בשבירה. בן בתירה מתיר בסוס:

ד. מקום שְׁנֵהֲגוּ לֶאֱכַל צִלִּי בְלִילִי פְסָחִים, אוֹכְלִין. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ שְׁלֹא לֶאֱכַל, אֵין אוֹכְלִין. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּר בְּלִילִי יוֹם הַכַּפּוּרִים, מְדַלִּיקִין. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ שְׁלֹא לְהַדְלִיק, אֵין מְדַלִּיקִין. וּמְדַלִּיקִין בְּבֵתִי כְּנִסְיוֹת וּבְבֵתִי מִדְּרָשׁוֹת, וּבַמְּבֹאוֹת הָאֶפְלִים, וְעַל גְּבֵי הַחוּלָּים:

ה. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתַשְׁעָה בָּאָב, עוֹשִׁין. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, אֵין עוֹשִׁין. וּבְכָל מְקוֹם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בָּטָלִים. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לְעוֹלָם יַעֲשֶׂה אָדָם עֲצָמוֹ תַּלְמִיד חָכָם. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, בִּיהוּדָה הָיוּ עוֹשִׁין מְלָאכָה בְּעֶרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת, וּבְגָלִיל לֹא הָיוּ עוֹשִׁין כָּל עֶקֶר. וְהַלֵּילָהּ, בֵּית שַׁמַּאי אוֹסְרִין, וּבֵית הֵלֵל מַתִּירִין עַד הַנֶּזֶק הַחֲמָה:

ו. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, כָּל מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ קֹדֶם לְאַרְבָּעָה עָשָׂר, גּוֹמְרָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. אֲבָל לֹא יִתְחִיל בָּהּ בַּתְּחִלָּה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר, אֶף עַל פִּי שְׂיָכוֹל לְגַמְרָהּ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, שְׁלֹשׁ אַמָּנוֹת עוֹשִׁין מְלָאכָה בְּעֶרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת, וְאֵלּוּ הֵן, הַחֲטִיטִים, הַסִּפָּרִים וְהַכּוֹבָסִין. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶף הָרָצָעִנִּים:

ז. מוֹשִׁיבֵין שׁוֹבְכִין לְתַרְנְגוּלִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. וְתַרְנְגָלָת שְׁפָרְחָהּ, מִחֲזִירִין אוֹתָהּ לְמִקּוּמָהּ. וְאִם מֵתָהּ, מוֹשִׁיבִין אַחֲרֶת תַּחְתֶּיהָ. גּוֹרְפִין מִתַּחַת רִגְלֵי בֵהמָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר, וּבִמְוַעַד מְסַלְקִין לְצַדִּדִּין.

מוליכין ומביאין פלים מבית האמן, אף על פי שאינם לצורך
המועד:

ח. נשמה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מחו בידם, ועל
שלשה לא מחו בידם. ואלו הן שלא מחו בידם, מרביבין דקלים כל
היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודשין לפני העמר, ולא מחו
בידם. ואלו שמחו בידם, מתירין גמזיות של הקדש, ואוכלין מתחת
הנשרים בשבת, ונותנים פאה לירק, ומחו בידם חכמים:

ט. נשמה דברים עשה חזקיה המלך, על שלשה הודו לו, ועל
שלשה לא הודו לו. גרר עצמות אביו על מטה של חבליים, והודו
לו. כיתת נחש הנחשת, והודו לו. גנז ספר רפואות, והודו לו. על
שלשה לא הודו לו, קצץ דלתות של היכל ושרון למלך אשור, ולא
הודו לו. סתם מי גיחון העליון, ולא הודו לו. עבר ניסן בניסן, ולא
הודו לו: